

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์เป็นการแสวงหาความจริงเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ และสังคมเป็นเรื่องที่มีความละเอียดลึกซึ้งและซับซ้อนมาก ปัญหาการวิจัยส่วนใหญ่ที่พบจึงเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ ความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างตัวแปรหรือปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม เป้าหมายในการวิจัยคือการบรรยาย (description) การอธิบาย (explanation) การพยากรณ์ (prediction) และการควบคุม (control) ปรากฏการณ์ต่างๆ ในธรรมชาติเพื่อนำไปพัฒนาให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นยุทธวิธีสำคัญสำหรับการวิจัยเพื่อตอบปัญหาการวิจัย คือการสร้างโมเดลการวิจัย (research model) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2538)

โมเดลการวิจัยเป็นแบบจำลองที่นักวิจัยสร้างขึ้นเพื่ออธิบายสิ่งที่ต้องการศึกษาโดยมีทฤษฎีเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเพื่อตอบปัญหาการวิจัยและอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในธรรมชาติ จากนั้นจึงตรวจสอบความถูกต้องของโมเดลโดยนำไปเปรียบเทียบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในธรรมชาติว่าสอดคล้องกันหรือไม่ การวิจัยทางสังคมศาสตร์สามารถที่จะก้าวจากการศึกษาเชิงบรรยายสู่การอธิบายปรากฏการณ์ในเชิงสาเหตุได้จากรูปแบบของการวิจัยที่ไม่ใช่เชิงทดลอง โดยใช้เทคนิคของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรซึ่งมีชื่อเรียกต่าง ๆ กัน เช่น การวิเคราะห์เชิงสาเหตุ, โมเดลสมการโครงสร้าง, ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น, การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน หรือ การวิเคราะห์โครงสร้างความแปรปรวนร่วม (Bentler, 1978; Joreskog และ Sorbom, 1985 อ้างถึงใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2532) ทำให้โมเดลเชิงสาเหตุได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นในการเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ทางด้านสังคมศาสตร์ (Asher, 1983)

โมเดลการวิจัยส่วนใหญ่จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นเหตุและตัวแปรที่เป็นผล และจะประกอบด้วยตัวแปรที่เกี่ยวข้องของหลายตัว โดยการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุนั้นจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นผลกับตัวแปรที่เป็นเหตุหนึ่งตัวหรือมากกว่าหนึ่งตัว (Lawrence, 1980) ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในโมเดลอาจเป็นความสัมพันธ์เชิงเส้นหรือไม่เป็นเชิงเส้นก็ได้ สำหรับโมเดลที่แสดงความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นระหว่างตัวแปรเป็นไปได้ทั้งตัวแปรสังเกตได้และตัวแปรแฝงประกอบด้วยโมเดลการวัด (measurement model) ของชุดตัวแปร

ที่เป็นสาเหตุและชุดตัวแปรที่เป็นผล และโมเดลสมการโครงสร้าง (structural equation model) รวมเรียกว่า โมเดลลิสเรล (lisrel model) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2538)

โมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นที่ประกอบด้วยตัวแปรแฝงหรือโมเดลลิสเรลเป็นพื้นฐานที่สำคัญ ในการนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ (Joreskog, 1970 อ้างถึงใน Lawrence, 1980) ขั้นตอนที่สำคัญของการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุ คือ การสร้างโมเดลเชิงสาเหตุจากทฤษฎีพื้นฐานและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนักวิจัยต้องเป็นผู้วิเคราะห์เชิงตรรกะและสร้างเป็นโมเดลขึ้นมาเพื่อทดสอบโมเดลเชิงสาเหตุที่ดีจะต้องพัฒนามาจากรากฐานทางทฤษฎีที่ดีที่สุดเท่าที่นำมาได้ ประกอบกับความรอบรู้ในเรื่องของผู้สร้างโมเดล (Duncan, 1976 อ้างถึงใน ศิระชัย กาญจนวาสิ .2532) โดยเฉพาะในงานวิจัยที่ไม่ใช่การทดลองซึ่งไม่ได้ศึกษาตัวแปรจัดการกระทำตัวใดตัวหนึ่งและไม่มีกระบวนการกลุ่มที่สมบูรณ์ ดังนั้นนักวิจัยจึงควรเลือกตัวแปรที่เป็นสาเหตุทุกตัวให้ครบถ้วนครอบคลุมความสัมพันธ์เชิงสาเหตุทั้งหมด จึงจะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ได้ถูกต้องเท่าที่จะทำได้ ปัญหาในการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งคือ การวิจัยบางเรื่องไม่มีทฤษฎีและงานวิจัยรองรับเพียงพอสำหรับที่จะอธิบายความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรเพื่อเขียนเป็นโมเดลสมมุติฐานในการวิจัยก่อนนำไปตรวจสอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่างานวิจัยไม่น้อยที่จะแสดงแต่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นเหตุและตัวแปรที่เป็นผล ไม่ได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเหตุด้วยตนเอง ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุในกรณีที่ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีไม่เพียงพอสำหรับการอธิบาย

วิธีการที่ใช้ในการศึกษาคัดเลือกตัวแปรและเขียนความสัมพันธ์เพื่อสร้างโมเดลเชิงสาเหตุและนำไปตรวจสอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้นจะต้องเป็นวิธีการที่ถูกต้องเชื่อถือได้ สะดวก และประหยัดเวลาในการศึกษา จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่าความพยายามหาสาเหตุของปัญหาต่างๆ สามารถทำได้โดยใช้การระดมความคิดจากกลุ่ม การใช้กระบวนการกลุ่มเป็นวิธีการให้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีความยืดหยุ่นในการเก็บรวบรวมข้อมูลสูง (สุภางค์ จันทวานิช, 2539) และปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มจะกระตุ้นให้บุคคลแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายมากขึ้น

นับตั้งแต่ปี ค.ศ 1950 เป็นต้นมา การนำกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการระดมความคิดเพื่อแก้ปัญหาได้รับการยอมรับเป็นอย่างมาก โดยพบว่ากระบวนการกลุ่มจะทำได้ความคงที่ของข้อมูลสูงกว่าการทำงานเพียงลำพังแต่ผู้เดียว (Archer, 1990) ในบรรดาเทคนิคเหล่านี้ Witkin และ Altschuld (1995) ได้รวบรวมวิธีวิเคราะห์สาเหตุที่ใช้กระบวนการกลุ่มช่วยในการวิเคราะห์ปัญหาในการประเมินความต้องการจำเป็นไว้หลายเทคนิคซึ่ง ได้แก่ เทคนิคการระดมความคิด (brainstorming) เทคนิคการวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบ (cause and consequence)

เทคนิคการใช้แผนภูมิก้างปลา (fishboning) และเทคนิคการวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี (fault tree analysis) เป็นต้น

การวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี (FTA) เป็นวิธีการวิเคราะห์เชิงระบบเพื่อให้ได้สารสนเทศเกี่ยวกับระบบนั้น ๆ โดยการวิเคราะห์ใช้วิธีการอนุมานในการวิเคราะห์สาเหตุย่อยที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ (Stephen, 1976; Vesely และ Goldberg, 1981) โดยสามารถแสดงเส้นทางความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างเหตุการณ์และตัวแปรที่เกี่ยวข้อง มีลักษณะที่สำคัญคือ เหตุการณ์ที่นำมาศึกษาต้องเป็นเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ (undesired event : UE) แล้วใช้การวิเคราะห์โดยใช้แผนภาพและสัญลักษณ์แสดงความสัมพันธ์แตกเหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุของเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ออกเหมือนกิ่งก้านสาขาของต้นไม้ (Stephens, 1976; Witkin และ Ahtschuld, 1995) และใช้สถิติกำหนดความน่าจะเป็นของสาเหตุต่างๆที่นำไปสู่เหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ การวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรีเป็นการวิเคราะห์ระบบที่มีความซับซ้อนสามารถแตกเหตุการณ์ได้เป็นนับร้อยเหตุการณ์และแต่ละเหตุการณ์ถูกเชื่อมโยงความสัมพันธ์กันผ่านทางประตูเชิงตรรกะ (Witkin, 1984) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรซึ่งต้องแสดงความสัมพันธ์และทิศทางความเป็นสาเหตุของตัวแปรที่เป็นเหตุ (cause) และตัวแปรที่เป็นผล (effect) เพื่ออธิบายพฤติกรรมนั้น ถ้าทำโดยปราศจากเหตุผลแล้ว ต้องอธิบายว่าเหตุใดพฤติกรรมพื้นฐานนั้นจึงเกิดขึ้น (Lawrence, 1980) ดังนั้นการสร้างโมเดลพื้นฐานโดยกระบวนการวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรีจึงมีความละเอียดลึกซึ้งมาก อมรรัตน์ คำแดง(2539) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี เพื่อวิเคราะห์สาเหตุของการประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการใช้ครู งานของ อมรรัตน์ คำแดง เป็นตัวอย่างหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นว่าสามารถนำการวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรีมาใช้ในวงการศึกษเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ได้ โดยให้ข้อมูลที่มีความเพียงพอที่จะอธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาของ อมรรัตน์ คำแดง มีขอบเขตอยู่เพียงการวิเคราะห์สาเหตุต่าง ๆ ที่นำไปสู่การแก้ปัญหาที่มีความต้องการจำเป็นต้องแก้ไข ยังมีได้มีการนำสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหานั้นมาพัฒนาเป็นโมเดลการวิจัยเพื่ออธิบายปัญหาการวิจัยที่เกิดขึ้นในลักษณะที่มีความเป็นทั่วไป

ข้อค้นพบของ อมรรัตน์ คำแดง จึงเป็นความพยายามที่จะใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรีหรืออธิบายสาเหตุต่างๆที่นำไปสู่การเกิดปัญหาทางการศึกษา โดยเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างสาเหตุเหล่านั้น จึงก่อให้เกิดแนวคิดที่น่าสนใจตามมาว่าในกรณีที่มีปัญหาการวิจัยบางเรื่องยังมีทฤษฎีรองรับไม่เพียงพอที่จะสร้างเป็นโมเดลสมมุติฐานเพื่อการวิเคราะห์ลิสเรลดต่อไปหากได้นำวิธีการวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรีมาช่วยในการพัฒนาโมเดลสมมุติฐาน ก่อนที่จะนำไปทดสอบกับข้อมูลเชิงประจักษ์นั้น จะทำให้ได้โมเดลที่เหมาะสมหรือไม่ และจะช่วยลดข้อจำกัดของการไม่

มีทฤษฎีในบางประเด็นการวิจัยได้หรือไม่ การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการศึกษาความเป็นไปได้ของการใช้การวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรีเป็นขั้นตอนหนึ่งในการพัฒนาโมเดลลิสเรล โดยเลือกศึกษาในบริบทของประเด็นวิจัยที่ยังไม่มีทฤษฎีรองรับเพียงพอ

จากการที่ผู้วิจัยศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา การเรียนระดับบัณฑิตศึกษานั้นมุ่งเน้นให้บัณฑิตได้ทำหน้าที่ในการคิดค้นแสวงหา และนำไปใช้ได้เต็มที่และสมบูรณ์ (ไพฑูริย์ สิ้นลาร์ตัน, 2539) ดังนั้นหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่จึงกำหนดให้นิสิตทำวิทยานิพนธ์ โดยให้ความสำคัญของวิทยานิพนธ์เป็นประการแรก และเกือบทุกสถาบันการศึกษาถือว่าวิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาโทของการศึกษาตามแผน ก หรือแผนวิจัย ที่นักศึกษาทุกคนจะต้องเสนอและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประเมินความสำคัญด้านนี้ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวิชาบังคับของโครงสร้างหลักสูตร ความสำคัญประการที่สองในด้านวิชาการ ตามความหมายของวิทยานิพนธ์นั้นระบุว่า วิทยานิพนธ์ควรจะเป็นประโยชน์แก่องค์ความรู้ในแขนงวิชาที่เกี่ยวข้อง (David และ Parker, 1979 อ้างถึงใน สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2537)

แต่จากการศึกษาพบว่านิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีจำนวนไม่น้อยที่ไม่สามารถเรียนจบภายในเวลาที่กำหนดได้ด้วยสาเหตุที่สำคัญ คือไม่สามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ทันภายในเวลาที่กำหนด จากสถิติของสำนักทะเบียนบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่านิสิตที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2536-2537 มากกว่าร้อยละ 50 ไม่สามารถจบการศึกษภายในสองปี เพราะทำวิทยานิพนธ์ไม่เสร็จ

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยพบว่าจากประสบการณ์ส่วนตัว นิสิตมีปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์มาก ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในอดีตที่ผ่านมาพบว่า งานวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำวิทยานิพนธ์นั้นส่วนใหญ่จะแสดงความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรตัวใดตัวหนึ่งหรือมากกว่ากับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ (นันทนา, 2526; พรทิพย์, 2527; อนงค์, 2530; ชนะ, 2537; สิริรัตน์, 2539) หรือศึกษาองค์ประกอบที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์ (กริสนา, 2531) ยังไม่มีการศึกษาเรื่องปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ในรูปของปัจจัยเชิงสาเหตุ และจากการศึกษาพบว่ามีงานวิจัยไม่เพียงพอที่จะทำให้สามารถระบุอิทธิพล เชิงสาเหตุ และเส้นทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ส่งผลต่อปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ เพื่อนำมาสร้างโมเดลการวิจัยอธิบายปัญหาดังกล่าวได้ ดังนั้นหากสามารถค้นพบโมเดลอธิบายปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรีวิเคราะห์สาเหตุตัวแปรที่ทำให้เกิดปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ และนำมาวิเคราะห์ด้วยลิสเรล จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการอธิบายโมเดลเชิงสาเหตุในกรณีที่มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่เพียงพอ และข้อค้นพบในงานวิจัยยังอาจจะก่อให้เกิดประโยชน์ ต่ออาจารย์ นิสิต และคณะในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

คำตามวิจัย

การวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรีสามารถนำไปใช้เป็นกระบวนการหนึ่งประกอบกับกระบวนการวิเคราะห์ลิสเรล เพื่อช่วยในการพัฒนาโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ได้เหมาะสมเพียงใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิต หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยกำหนดโมเดลสมมุติฐานจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและทดสอบโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้โปรแกรมลิสเรล
2. เพื่อพัฒนาโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิต หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต โดยกำหนดโมเดลสมมุติฐานจากเอกสารที่เกี่ยวข้องและใช้กระบวนการวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี และทดสอบโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยใช้ลิสเรล
3. เพื่อตรวจสอบและเปรียบเทียบความเหมาะสมของโมเดลที่พัฒนา จากข้อ 1 และข้อ 2 โดยเปรียบเทียบความกลมกลืนสอดคล้องระหว่างข้อมูลเชิงประจักษ์กับโมเดลที่ได้จากข้อ 1 และที่ได้จากการพัฒนาในข้อ 2

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งพัฒนาโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการใช้กระบวนการวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรีร่วมกับการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง การศึกษาในครั้งนี้ศึกษาปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- 1) ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ตัวแปรที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งจากการสังเคราะห์เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการใช้กระบวนการวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี ต่อปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ จากการสังเคราะห์เอกสารพบว่าประกอบด้วยตัวแปร 3 ด้าน คือ ปัจจัยด้านนิสิต ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และปัจจัยสนับสนุนด้านอื่น ๆ

ตัวแปรด้านนิสิต ได้แก่ งบประมาณ การทำงานประจำ ปัญหาด้านเวลา ปัญหาส่วนตัวของนิสิต ความสามารถของนิสิต แรงจูงใจ อายุ คุณสมบัติเฉพาะของนิสิต

ตัวแปรด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่ เวลาในการให้คำปรึกษา

ตัวแปรด้านปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ หมายถึง เหตุหรืออุปสรรคที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดผลกระทบในการทำวิทยานิพนธ์ ทำให้ไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์สำเร็จภายในหนึ่งภาคการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้วัดระดับปัญหาตามการรับรู้ของนิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตซึ่งประกอบด้วยปัญหาด้านการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ การปรับปรุงแก้ไขโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ การวางแผนการสุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการตามแผนการวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ การเขียนสรุป อภิปราย และเสนอแนะ ผลการวิจัย การเขียนวิทยานิพนธ์ และการพิมพ์วิทยานิพนธ์

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ หมายถึง เหตุหรืออุปสรรคที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดผลกระทบในการทำวิทยานิพนธ์ ทำให้ไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์สำเร็จภายในหนึ่งภาคการศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้วัดระดับปัญหาตามการรับรู้ของนิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งประกอบด้วยปัญหาด้านการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเขียนโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ การปรับปรุงแก้ไขโครงการเสนอวิทยานิพนธ์ การวางแผนการสุ่มตัวอย่าง การสร้าง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การดำเนินการตามแผนการวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การแปลความหมายผลการวิเคราะห์ การเขียนสรุป อภิปราย และเสนอแนะ ผลการวิจัย การเขียนวิทยานิพนธ์ และการพิมพ์วิทยานิพนธ์ วัดจากแบบสอบถามมาตรฐานค่า 5 ระดับ จำนวน 14 ข้อ

บัณฑิตครุศาสตร์ หมายถึงนิสิตที่เข้าศึกษาในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่เข้าศึกษาในหลักสูตรแผน ก ที่เน้นการทำวิจัย ในปีการศึกษา 2538

การวิเคราะห์แบบฟอลท์ทรี หมายถึง กระบวนการกลุ่มที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์เชิงสาเหตุระหว่างตัวแปรที่ทำให้เกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ โดยใช้แผนภาพแสดงสาเหตุที่ทำให้

เกิดเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ออกเป็นสาเหตุย่อยๆ แต่ละสาเหตุจะเชื่อมด้วยประตูลิงตรรกะ และใช้สถิติกำหนดค่าความน่าจะเป็นที่ทำให้เกิดเหตุการณ์นั้น

การวิเคราะห์ลิสเรล หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการศึกษาโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงเส้นระหว่างตัวแปร ซึ่งเป็นได้ทั้งตัวแปรสังเกตได้ (manifest variable) และตัวแปรแฝง (latent variable) พัฒนาโดย Joreskog และ Sorbom (1989) โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ชื่อว่า ลิสเรล

ตัวแปรที่มีผลต่อปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ หมายถึง ตัวแปรที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม ที่ทำให้เกิดปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ วัดจากแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ ครอบคลุมตัวแปรด้านนิสิต ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ด้านปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ จำนวน 41 ข้อ แบ่งเป็น ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการจำนวน 13 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบเลือกตอบ 10 ข้อ และเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 19 ข้อ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้โมเดลอธิบายปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อปัญหาในการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิตหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ นิสิต และคณะในการจัดการเรียนการสอนที่เอื้อประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ของนิสิต
2. ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับผลการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุจากวิธีการอื่นนอกเหนือจากการศึกษาด้วยแนวคิดทฤษฎีหรือเอกสารงานวิจัยว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นการเพิ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุด้วยวิธีการต่าง ๆ ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย